

FOAIA POPORULUI ROMÂN

Apare în fiecare zi cu cele mai noi știri din țară și străinătate

ZIARUL ZILNIC :

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român”, „Foia Ilustrată” și „Cucu” pe un an 18 cor., pe jumăt. de an 10 cor., pe un sfert de an 6 cor. Pe o lună 2.40 C.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BUDAPESTA, VII., ILKA-UTCA
NRUL 36. :: TELEFON: 47-82.
MANUSCRISE NU SE INAPOIAZA

ZIARUL POPORAL :

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român”, „Foia Ilustrată” și „Cucu” pe un an 7 cor., pe jumăt. de an 3.50 cor., Pentru America pe un an 3 dolari.

Discursul senzational al Cancelarului german Bethmann-Hollweg.

— Siguranța biruinței se desprinde din marele discurs. — Care e situația militară a puterilor centrale. — Politica de înfometare a Germaniei, urmată de Ententa. — Problema păcii. — Soarta Poloniei și Belgiei. — Graiul faptelor. —

Parlamentul german a început ieri, Mercuri, 5 Aprilie, — a doua oară a bugetului ministerului de externe. Cu acest prilej, cancelarul imperiului Bethmann Hollweg a ținut un senzational discurs asupra situației generale arătând în linii largi care e punctul de vedere al Germaniei, al puterilor centrale, în chestia continuării războiului, în chestia păcii, apoi despre țelurile Germaniei, despre viitorul Poloniei și Belgiei, despre viitoarea configurație a Europei.

Discursul acesta fiind de mare importanță, dăm aici un rezumat fidel:

Domnilor! Când acum trei luni am vorbit de pe aceasta tribună, am căutat să vă dau o înțelegere a situației militare conform faptelor reale. Evenimentele ce-au urmat au îndreptățit pe deplin optimismul meu de atunci.

Victorii pe toate fronturile

Acțiunea Ententei la Dardanele s'a terminat cu un faliment complet. După victorioasa campanie contra Serbiei — în care armata bulgară alăturată de armata noastră și austro-ungară și-a câștigat o glorie de neuitat — iată că acum și Muntenegru și Albania de nord sînt în mâinile aliașilor noștri. (Bravo). Englezii încearcă și acum în zadar să-și elibereze de asediu armata ei dela Kut-el-Amara.

Rușii au reușit, prin superioritatea lor numerică să ocupe Erzerumul, dar puternice forțe turcești îi opresc acum să înainteze mai departe. (Bravo). Precum asalturile rusești în Galiția de răsărit, tot așa și nouile atacuri italiene contra pozițiilor dela Isonzo s'au prăbușit față de vitejia îndărătnică a trupelor austro-ungare (Bravo). Cu încordări nemaipomenite rușii au aruncat coloanele lor de asalt pe un front întins și contra pozițiilor noastre. Dar aceste coloane rusești s'au prăbușit cu pierderi colosale în fața lui Hindenburg și a vitejilor lui.

Guvernele Ententei au amăgit popoarele lor cu vorba că forțele noastre militare merg spre sfârșite, că nu mai avem soldați, că moralul trupelor noastre este zdruncinat. Acum, domnii mei, bătălia dela Verdun îi învață altceva. (Foarte just!) Operațiunile militare pregătite cu o concepție genială sînt realizate de trupele noastre eroice, smulgând avantajii după avantajii dela dușmanul care luptă cu o vitejie plină de jertfă.

Iată dar că situația militară pe toate fronturile e foarte bună și corespunde absolut tuturor așteptărilor noastre.

Urmările politice Ententei de a înfrînge Germania prin înfometare

Dușmanii noștri cred că scopul ce nu-l pot ajunge cu armele, îl vor ajunge prin înfometarea și izolarea noastră. Dușmanii noștri uită că statul nostru grație puterii de organizare a întreg po-

porului german, știe să facă față împrejurărilor, învingând toate greutatele în repartizarea mijloacelor de trai. Poporul nostru dispune de o uriașă rezervă morală, care o pune în situație să-și reducă mereu cerințele traiului. Sînt luni grele ce le trăim acum. Dar cu toții sîntem gata la ori-ce renunțare și restrîngere — în devotamentul nostru pentru patrie, în lupta asta pe viață și pe moarte.

În tendința lor de a ne izola și reduce prin foame, englezii și aliașii lor nu se dau îndărăt să violeze mereu drepturile statelor neutrale. Nimeni nu ne va putea tăgădui dreptul de a ne apăra cu toate armele ce ne stau la dispoziție contra acestei politici de înfometare.

Despre condițiile de pace

Când la 9 Septembrie, am arătat că sîntem dispuși să vorbim despre pace, am arătat că o astfel de dispoziție nu se observă de loc la dușmanii noștri. Că am avut dreptate, asta s'a putut vedea din discursurile recente ținute de bărbații de stat din Londra, Paris, Roma și Petersburg. Așa de pildă prim ministrul englez Asquith a pus ca prima condiție pentru pace — definitiva distrugere a puterii militare a Prusiei.

Să luăm acum cazul, că aș propune d-lui Asquith, să se așeze cu mine la o masă pentru a cerceta posibilitatea păcii — și d-nul Asquith — ar începe cu condiția lui »distrugerea definitivă, desăvârșită a puterii militare a Prusiei«. Discuția ar fi și terminată, încă înainte de a fi începută. (Voci: Foarte just! Risetel!) La o astfel de condiție de pace, avem numai un singur răspuns, și răspunsul acesta îl dă sabia noastră. (Aplauze îndelungate). Voiesc dușmanii noștri ca măcelul de oameni și pustierea Europei să continue mereu? Asta va fi vina lor. Ei vor să reducă Germania la neputință, și să puie și după război obstacole și cătușuri forțelor ei economice. Asta înțeleg dușmanii noștri prin distrugerea puterii militare a Prusiei. Dar își vor frînge gîtul.

Ce însă vom noi? Scopul și ținta noastră în acest război, e ca Germania să rămîie unitară, și ocrotită — ca nimeni să nu cuteze în viitor să ne atace spre a ne distruge. — și fiecare să recunoască dreptul nostru la libera dezvoltare a muncii noastre pacifice.

O astfel de Germania, iar nu nimicirea popoarelor străine, — e țelul nostru.

Viitorul Poloniei și Belgiei

Dacă tripla înțelegere nu s'ar fi coalizat contra noastră, atunci pacea Europei ar fi fost asigurată. Dar dușmanii noștri au voit războiul.

Deputatul socialist revoluționar Liebknecht întrerupe: Dy. I-ați voit. (Strigăte furtunoase de protestare: Dați-l afară).

Cancelarul imperiului (continuând): Acum pacea trebuie să răsără dintr'o mare de sînge și lacrimi. Pentru apărarea noastră am pornit în război — dar ceia ce a fost înainte nu mai e acum.

Istoria a mers înainte cu pași repezi. Îndărăt nu se mai poate. Chestiunea poloneză a fost răscolită de război — și acum Germania și Austro-Ungaria va rezolvi aceasta chestiune — dar un status quo ante (o stare de lucruri cum a fost înainte) nu mai poate fi în viitor, după o asemenea sguđuire.

Polonia terorizată de poliștii ruși cari smulgeau bani de corupțiune, Polonia jefuită și incendiată de cazaci — nu mai există. Germania și Austro-Ungaria nu vor extrada Rusiei popoarele ce le-a liberat de sub jugul Rusiei reacționare între malul baltic și mlaștinele Poloniei, — fie ei poloni, litvani, balți sau leți. Nu se mai poate tolera, ca pentru a doua oară, Rusia să-și poată arunca trupele ei peste granițele de răsărit și de apus ale Prusiei. (Aplauze furtunoase).

Și nimeni nu-și va inchipui că 'n apus, țările în cari s'a vărsat sîngele poporului nostru, vor rămîne așa în viitor. Voim să ne creăm garanții reale că 'n viitor Belgia va înceta să fie un stat vasal Franței și Angliei. Nu va mai fi în Belgia aceeași stare de lucruri ca înainte. Căci voim să avem vecini, cari să nu se mai alieze contra noastră ca să ne gătue — ci cari să lucreze cu noi pentru folosul reciproc.

Graiul faptelor

Europa care va ieși din aceasta criză uriașă nu va mai sămăna cu Europa cea veche. Pacea ce va urma trebuie să fie de lungă durată, și să nu mai poarte germenii unor noi războaie. Cu aliașii noștri, comunitatea avută în război, trebuie să fie urmată de o comunitate de muncă și păci, în serviciul dezvoltării culturale și economice. Dar și aci urmăm altă cale decât dușmanii noștri. Anglia voiesc și după încheierea păcii să nu înceteze războiul ei să-l transpuie pe teren economic. Întai să fim distruși militarmente și apoi economiceste. Pretutindeni se manifestă la dușmanii noștri furia brutală de nimicire, pentru a face din poporul german de 70 milioane un popor șchilod. Dar toate aceste amenințări se vor prăbuși.

Cu cât vorbele dușmanilor noștri vor fi mai aspre, cu atât mai aspre vor fi loviturile noastre (Bravo). Noi n'avem vreme de retorică. Graiul faptelor e mai puternic decât graiul nostru. Ceia ce a călăuzit pe dușmanii noștri înainte de război: poftă de cucerire, de revanșă și gelozie contra concurențului lor economic — a rămas și acum la dănsii ca normă de purtare — cu toate înfrîngerile suferite. Noi nu sîntem călăuziți de asemenea gânduri. Cine 'și va inchipui că poftă după țări străine, însuflețește coloanele de asalt germane la noi, fapte eroice la Verdun? Pentru Germania, iar nu pentru o bucată de țară străină, singurează și moare colo departe, fiii Germaniei. Și fiindcă fiecare din noi știe lucrul acesta — inimile și nervii noștri sînt alături de țări. (Aplauze furtunoase).

DIN ROMÂNIA

Bunele rezultate ale tratativilor între ministrul român Derussi și ministrul bulgar Toneff

Correspondentul special din Sofia al ziarului »Dimineața« anunță: Între ministrul român, d. Derussi și ministrul de finanțe bulgar, Toneff, a avut loc ieri ultima conferință în chestia transitului. După conferință, Toneff, a declarat ziaristilor, că s'a stabilit un acord în privința punctelor principale ale chestiei transitului. Zilele acestea va începe transitul (treccrea mărfurilor) în ambele țări. D. Derussi a promis că se va lua toate măsurile pentru transportarea în Bulgaria a mărfurilor acesteia aflătoare în România.

Ministrul Peșeff a declarat ziaristilor bulgari, că întreaga atitudine a României oficiale dă dreptul la speranțe că relațiile între cele două state vecine vor rămânea și pe viitor din cele mai bune. Bulgaria n'are intențiuni agresive nici față de Grecia și nici față de România. Aceleași asigurări ne-au fost date și din partea acestor țări. Acordul Bulgariei cu aliații ei e complet.

Semi — stare de asediu la Ploiești

În urma demonstrațiilor violente ale populației muncitoare în Ploiești, contra speculei cu alimente — starea de spirit în orașul acesta continuă a fi foarte agitată. Autoritățile pentru a preveni eventuale măsuri și mai puternice a luat mari măsuri de ordine. Ploiești se află sub paza militară. Pe străzi sînt postați soldați cu baioneta la armă, iar patrulile circulă pretutindeni.

Măsuri identice au fost luate și în jurul orașului și pe la toate fabricile. Prefectul județului a hotărît în urma unui ordin al guvernului, să interzică ori-ce manifestație de stradă. În sensul acesta, s'a lipit pe zidurile orașului, o ordonanță care spune: Ori-ce adunare, staționare în grup, manifestațiune în ceață sau procesiune, sînt interzise. Accesul și eșirea dela locatările de intrinse, în grupuri sau cortegii, sînt interzise. Agenții forței publice vor lua de îndată măsurile de rigoare contra acelor care ar calca dispozițiunile aceste.

Așa dar orașul Ploiești se află într-o semi stare de asediu.

Presa din România vorbește despre pacea apropiată

»Steagul« crede că pacea se apropie și face în această privință următoarele deduceri:

Toată grija din punct de vedere militar se rezumă în tabăra Ententei, la rezistența îndelungată, iar adevărata lovitură contra Germaniei, Anglia o caută în solidarizarea economică a aliaților ei, în lupta ce va urma după încheierea păcii. Din starea de dependență politică de azi Anglia vrea să scoată dependența economică de mâine. Ea vrea să-și asigure un monopol economic în Europa periferică pe baza încordării războinice și a inversării sanguinare de astăzi. Manevra e cât se poate de abilă și conferința de la Paris are acest rol.

Dacă toate aliatele Angliei vor adera la Paris, la sistemul de boicot al Germanilor, pacea va fi o chestiune de câteva luni. Dacă nu, războiul va continua și nu va putea lua sfîșit de cît sau prin păci separate, ceace e puțin probabil dar nu exclus, sau mai de grabă prin ruina comerțului englez însuși, din cauza scumpirei naftului și a asigurărilor ca urmare a războiului submarin.

Rezultatul conferinței dela Paris din punctul de vedere al organizării economice a Ententei în vederea războiului vamal cu Germania, poate de pe acum fi socotit ca nul. Oricît ar depinde de Anglia astăzi în toțul războiului Rusia, Italia și chiar Franța, ele nu vor consimți nici odată să-și instrăineze pentru totdeauna libertatea economică în folosul Angliei, renunțând la comerțul cu piața germană.

De aceea ne găsim la un punct mort, într-o situațiune în care numai loviturile directe între Germania și Anglia pot duce la pace.

Prelungirea războiului ar părea astfel inevitabilă și sforțările germane inutile, atîta timp cît Anglia însași nu va putea fi forțată la pace. Totuși, pacea se apropie. Singurul fapt că Anglia a adunat pe aliații sai la Paris pentru a le

stoarce adeziunea la un război vamal, arată în deajuns că ea numai poate conta pe o prelungire a războiului prin arme și că nu speră într-o victorie pe această cale în contra Germaniei.

MERSUL RĂZBOIULUI

In luna Martie germanii au doborât 44 aeroplane anglo-franceze

Situația neschimbată pe frontul rusesc, italian și francez. — Clemenceau cere guvernunților francezi să nu amâgească opinia publică, prezentînd retragerile ca victorii. — Interesante interpelări în Camera grecească.

De pe frontul rusesc, — nici comunicatul lui Höfer, nici un comunicat rus nu aduce știri. Cel german, anunță pe ziua de 5 Aprilie, numai atît: Nu s'au produs evenimente deosebite. În sectorul între lacurile Narocz și Nisniev focul artileriei rusești a devenit mai intensiv.

HÖFER, mareșal locot.

— La uzinele de munițiuni Patilov din Petersburg, s'au descoperit delapidări de milioane.

Din Balcan sosesc următoarele știri: »Press Telegraph« din Zürich află din Atena, că consiliul de miniștri grec s'a ocupat cu apropiată delucidare de trupe portugheze și italiene la Salonic, despie a căror sosire — diplomații Ententei au raportat guvernului elen. Acesta a decis să dea instrucțiuni comandanților greci ca să se opună cu toate mijloacele militare contra unei astfel de delucidări.

— În camera greacă, deputații din Epirul de nord au interpelat guvernul, dăcă acesta are cunoștința că 6000 italieni înaintează din Vloră (Valona) spre Epir.

Prim ministrul Sculudis a răspuns că nu are cunoștința de lucrul acesta și consideră știrea ca neîntemeiată.

Deputatul insulei Corfu, Sokolis a interpelat guvernul despre izbucnirea holerei în Corfu și a cerut ca medicii greci să fie trimiși acolo.

Deputații insulei Mitilene au întrebat guvernul ce are de gând să facă ca să poată capăt actelor de violențe a trupelor anglo-franceze de pe insula, cari arestează și osănduse supuși greci. Ministrul de interne Gunaris și prim ministrul au răspuns la aceste interpelări, relevând și ei câteva cazuri de greseli abuzului ale soldaților francezi. Deputații din Mitilene s'au declarat nemulțumiți de răspunsul miniștrilor.

LUPTELE DIN APUS

Crîncene lupte de artilerie în regiunea Meuse și Argonne. — 44 aeroplane anglo-franceze au doborât germanii într'o lună. — Verdunul distrus. — Clemenceau cere să se spună poporului tot adevărul. — Alianța neutralilor contra măsurilor de blocare ale Angliei.

Comunicatul german dela 5 Aprilie anunță următoarele de pe frontul francez:

Luptele de artilerie în Argonne și în regiunea Meuse, continuă cu o inversunare neslabită. Situația nu s'a schimbat. La stînga de rîul Meuse am împedat pe francezi să reocupe moara la nord-est de Haucourt. În regiunea fortului Douaumont, s'au prăbușit și pe ziua de ieri repetate contra-atacuri franceze în fața pozițiilor noastre în partea dela nord a pădurii Caillette.

De frontul din Lorena și Alsacia, trupele noastre au întreprins mai multe acțiuni fericite de patrulare.

Rezultatul luptelor aeriene pe frontul apusan în luna Martie e următorul:

- Perderile germane: În lupta aeriană: 7 aeroplane, lovite de focul bateriilor dușmane: 5, dispărute: 4; — în total 14 aeroplane.

Perderile engleze și franceze: În lupte aeriene 38 aeroplane; lovite de focul bateriilor noastre 4, silite să se coboare în liniile noastre 2, — în total 44 aeroplane. 25 din aceste aeroplane dușmane au căzut în mâinile noastre. Prăbușirea celorlalte 19, a fost observată de noi Șeful Statului major

— Comunicatul francez dela 4 Aprilie spune între altele:

La apus de Meuse a eșuat un atac german întreprins la ora 2 după amiază contra satului Haucourt. La răsărit de Meuse, a fost reluată în cursul zilei cu mare violență bombardamentul. Contra frontului nostru între Douaumont și Vaux, germanii au întreprins la 5 ore după amiază un atac foarte vehement asupra liniilor noastre, cari stau la 300 metri peste satul Douaumont.

Valurile de asalt consecutive, urmate de mici detașamente de atac, — a fost respins de focul concentrat al mitraliezelor și infanteriei noastre, și germanii au trebuit să se retragă în dezordine în pădurea Chauffeur, unde am pricinuit dușmanului pierderi însemnate, prin focul nostru concentrat. La nord de pădurea Caillette, trupele noastre au înaintat în cursul zilei.

— Ziarul danez »Politiken« scrie:

Au trecut 6 săptămâni dela începutul bătăliei dela Verdun, și puterea de ofensivă germană apare neslabită, — și încetul cu încetul ea fărâmițează frontul francez.

— Fostul prim ministru francez Clemenceau se pronunță iară în ziarul său foarte ironic și vehement contra tendinței comunicatorilor oficiale franceze de a înfrumuseța lucrurile:

— S'ar cuveni să nu legănăm cititorii în visuri, după care ar putea urma o deșteptare tristă și fatală. Mai bine să prezentăm lucrurile așa cum sînt în realitate. Asta nu va descuraja atîta, și va inspira mai multă încredere. E destul de greșit să se interpreteze retragerile și pierderile de teren franceze — ca victorii militare. El singur consideră apărarea cetății Verdun, ca una din paginile cele mai frumoase ale istoriei Franței. Nu trebuie însă dezamăgit publicul.

— Correspondentul ziarului italian »Stampa« care a vizitat cetatea Verdun — dă un tablou grozav despre distrugerea acestui oraș. Un lanț de ruine sînt străzile. Multe clădiri se prăbușesc la prima bombă căzută — ca niște cărți de joc. Alte case sînt fără acoperămint.

— Din Stockholm se anunță că în curînd statele scandinave vor face o declarație comună contra noilor măsuri de blocare a Ententei. Această declarație se interpretează ca o hotărîre a statelor neutrale de a proceda în comun contra terorismului englez pe mare, care împiedică și comerțul statelor neutrale.

RĂZBOIUL CU ITALIA

Comunicatul italian vorbește de o violentă ofensivă austro-ungară. -- Ce amănunte noi dă „Corriere della Sera” despre bombardamentul aeroplanelor austro-ungare asupra portului Ancona. -- Demisia ministrului de război italian.

Comunicatul lui Höfer dela 5 Aprilie n'are nimic de înregistrat de pe frontul italian.

Comunicatul italian dela 5 Aprilie anunță: De-a-lungul întregului front dela Val Lagarina până la Val Sugana, focul de artilerie austro-ungară a continuat cu o înverșunare crescândă la 1 și 2 Aprilie. Noi am răspuns energic. Aviatorii noștri în acțiunea lor de recunoaștere ne-au comunicat despre vii mișcări de trupe și de train austro-ungare -- cări au fost luate sub focul artileriei noastre. -- În Val Cison, avangardele noastre au atacat un detașament austriac aproape de Malga Sopra Rouz și l'a respins. La Val S. Pellegrina (Avesio) a fost respins în noaptea de 2 Aprilie un atac dușman contra pozițiilor noastre dela Costa bella. În sectorul Monte Cristallo (în valea de sus Rienz), artileria austro-ungară a deschis un foc aprig contra pozițiilor noastre dela Rauchkofel. Ea a fost combătută și redusă la tăcere. Infanteria noastră și-a lărgit poziția cucerită acum în urmă pe culmea 1979, care domină valea Cristallo.

— O versiune italiană despre cea mai nouă bombardare a portului italian Ancona, de către aeroplane austro-ungare, dă „Corriere della Sera”:

Aviatorii dușmani au apărut la orele 3 și 15 m. după amiază la o înălțime extra-ordinară de mare. Indată toți locuitorii s'au refugiat în pivnițe. Pagubele pricinuite de bombe sînt neînsemnate. Două persoane au fost omorite, zece rănite. În câteva case au fost distruse etajul de sus. În întreg orașul au fost distruse multe geamuri. Într-o cafenea au fost răniți oaspeții și chelnerii. Au mai fost nimerite un palat, o școală, în care copii s'au adăpostit în pivniță, și biserică St. Petru, care a fost ușor deteriorată.

— „Berliner Intelligenz Blatt” află că la conferința Ententei din Paris, s'a decis ca Franța să trimeată pe frontul italian, numeroase escadre de aeroplane, pentru ca Italia să poată întreprinde o acțiune contra locurilor fortificate austriace. În schimb Italia se obligă să trimeată Franței lucrători pentru fabricile de muniții.

— Prin ministrul englez Asquith a vizitat cu regele Italiei frontul italian dela Isonzo de jos și a declarat unui ziarist, că s'a putut încredința de greutatea grozavă împotriva cărora au de luptat italienii.

— Un decret regal italian anunță că s'a primit demisia ministrului de război italian Zupelli și că generalul Paolo Morone va fi succesorul său. Ca motiv al acestei demisii se dă oficial dorința lui Zupelli de a lua o parte activă în război ca comandant.

— Un comunicat italian anunță că un balon captiv italian a bombardat stația ferată Opicina la nord de Triest, aruncând 800 kgr. bombe.

Dela administrația »Foaia Poporului Român«, Budapeșt, VII. Ilka-uteza 36 se poate comanda broșura:

Rugăciuni pentru soldați cu binecuvântarea Pr. SS. LL. episcopii Dr. E. Cristea (pentru gr. orientali)

Prețul: 1 exemplar cu porto postal 10 fileri;

50 exemplare cu porto postal 3 cor. 20 fileri;

100 exemplare cu porto postal 5 cor. 30 fileri.

Epistolia Domnului

(carte legată) cu porto postal 45 fileri

Visul Maicii Domnului

(carte legată) cu porto postal 45 fileri.

Stirile zilei

La umbră

Sărmanii actorii Câte odată,
Când văd mulțimea înduioșată
De lacrimi prefăcute
Ce le varsăți pe întrecute,
Eu mă revolt văzând știute
Atâtea lacrimi prefăcute,
Pe când în umbră stau uitate,
Neplăse și neconșoțite,
Durerile adevărate.

RADU D. RÔSETTI.

Un consiliu de miniștri ungar

Toți miniștrii ungari aflători în Budapeșta, s'au întrunit ieri la 8 seara în palatul ministrului presidiu la un consiliu de miniștrii, sub președinția conțelului Tisza. Protocolul a fost redactat de consilierul ministerial Alfred v. Drasche-Lazar.

Vopsitul ouălor de paști -- s'a interzis

O nouă ordinațiune a ministrului de interne publicată ieri -- va provoca de sigur mirare în populația românească, -- căci oprește vopsitul ouălor de paști. Cine va călca această ordinațiune, va fi pedepsit cu două luni închisoare și până la 600 coroane amendă în bani.

Iată dar cum războiul face, ca să renunțăm la obiceiurile noastre tradiționale atât de dragi, prăznuite la sărbătorile mari. Ouăle în hainele lor colorate, de paști, sânt considerate acum în război, ca articole de lux -- și din spirit de economie, de cruțare chibzuită sânt oprite, -- ca să rămâie ouăle pe mai departe ca obiect de alimentațiune, iar nu de lux.

Cine ar fi visat acum doui ani, ca pentru vopsitul ouălor va fi pedepsit la 2 luni închisoare și 600 coroane amendă -- ca un simplu pungaș, sau făcător de rele.

Alegerea deputaților congresuali

În arhidieceza transilvană au fost aleși, săptămâna trecută, deputați din cler la congresul național-bisericesc următorii:

În Sibiu (cercurile Sibiu și Săliște) I. P. C. Sa Arhimandritul dr. Ilarion Pușcariu, vicariu arhiepiscopesc, deputat ordinar și dr. Ioan Stroia, protopresbiter în Sibiu, deputat ad-hoc.

În Cluj (cercul Turda și Cluj) I. P. C. Sa Arhimandritul dr. Eusebiu R. Roșca, director seminarial, deputat ordinar și Tului Roșescu, protopresbiter în Cluj, deputat ad-hoc.

În Alba-Iulia (cercul Săbeș și Alba-Iulia) Nicolau Ivan, asesor consistorial, deputat ordinar și Ioan Teulescu, protopresbiter în Alba-Iulia, deputat ad-hoc.

În Deva (cercul Deva și Hășeg) Lazar Triteanu, asesor consistorial, deputat ordinar și dr. Ioan Lupăș, protopresb. în Săliște, deputat ad-hoc.

În Ilia (cercul Ilia și Geoagiu) dr. Gh. Proca, asesor consistorial, deputat ordinar și dr. Octavian Costea, secretar consistorial, deputat ad-hoc.

În Abrud (cercul Zarand și Cămpeni) Vasilie Damian, protopresbiter, deputat dietal, ca membru ordinar și Romul Furduiu, protopresbiter în Cămpeni, ca deputat ad-hoc.

În Deș (cercul Soioac și Bistrița) Teodor Her-

man, protopresbiter în Deș, deputat ordinar și Vasilie Duma, protopresbiter în Reghin, deputat ad-hoc.

În Medias (cercul Târnavă și Sighișoara) Mateiu Voileanu, asesor consistorial, deputat ordinar și Demetriu Moldovan, protopresbiter în Sighișoara, deputat ad-hoc.

În Brașov (cercul Treiscaune și Brașov) dr. V. Săftu, protopresbiter în Brașov, deputat ordinar și dr. Ioan Lupăș, protopresbiter în Săliște, deputat ad-hoc.

În Făgăraș (cercul Bran și Făgăraș) dr. Petru Ionescu, consilier ministerial, deputat ordinar și Nicolae Borzea, protopresbiter în Făgăraș, deputat ad-hoc.

În dieceza Aradului deputați din cler la congresul național-bisericesc au fost aleși, pe teritoriul consistoriului arădan, următorii:

În cercul electoral Arad-Radna P. C. Sa Protosingelul Roman R. Ciorogariu, director seminarial în Arad.

În cercul Siria-Boroșineu dr. Petru Ionescu, consilier în ministerul de culte, din Budapeșta.

În cercul Buteni-Hălmagiu Florian Roxia, protopresbiter în Buteni.

În cercul Giula-Chișineu Stefan Leucuța, preot în Șimand.

În cercul Lipova-Vinga Fabrițiu Manuilă, protopresbiter în Lipova.

În cercul Comloș-Timșoara Mihai Păcățianu, protopresbiter în Comloș.

În cercul Belintului Gherasim Serb, protopresbiter în Belint.

Pe teritoriul consistoriului dela Oradea mare alegerile congresuale încă nu s'au făcut.

(Tel. Rom.)

Furtul de 50.000 coroane al unui poștaș din Becicherecul-Mare

Din Becicherecul-Mare se anunță:

Săptămâna trecută »Institutul de Credit central de Torontak« din localitate a trimis o scrisoare de valoare cu 50.000 coroane primarului din Ferenchalom. Dar primarul acesta deschizând plicul, în loc de banicnote a găsit petici de hîrtie de gazetă. Poliția făcând cercetări, a prins pe autorul furtului, care e servitorul dela poștă, Iosif Varga, care a ascuns banii în odaia lui. După repetate tăgăduiri -- a recunoscut la urmă furtul. Toți banii au fost găsiți. Poștașul a fost arestat.

Rușii procură alimente pentru Galiția sub ocupațiune

»Frankfurter Zeitung« află indirect din Petersburg: Consiliul de miniștri rus a votat 500.000 ruble pentru procurarea de articole alimentare și sămânță pentru acea parte a Galiției ce e încă sub ocupațiune rusească.

Vlahuță despre frumusețile literaturii române

Săptămâna trecută a apărut prima broșură a publicității săptămânale »Scriitorii Români« de sub direcția d-lui A. Vlahuță.

Această broșură cuprinde, sub titlul »Norocul Diacului«, trei admirabile navele scrise de marele scriitor Delavrancea.

Care este rostul acestei publicații, atât de bine primită de publicul cititor? Iată ce ne spune, în cuvinte simple dar sincere, însuși maestrul A. Vlahuță, în prefața ce a apărut, sub semnătura sa, în fruntea primei broșuri.

La o mulțime de lucruri bune și frumoase mă gândesc, începând publicația de față. Și cu ce drag o încep! -- Dacă n'ar fi decât perspectiva de a putea da cititorilor noștri o cât mai aleasă literatură, și literaturii noastre un cât mai mare număr de cititori -- și încă aș găsi, în singur gîndul acesta, destul indemn pentru hotărârea de a lua asupra-mi grijile și răspunderea unei asme-nea publicații.

E apoi și un sentiment de recunoștință pentru pagina frumoasă pe care ai citit-o într-o carte sau într-o revistă, pentru »darul« acesta neprețuit, »ce-nu se va mai lua dela tine«; -- e nevoia

așa de firească, de a face și pe alții să simtă bucuria pe care ai simțit-o tu, să admire și ei ce-ai admirat tu, — e aceea fericită neliniște care te pune pe drumuri, în căutarea unui suflet prieten, de câte ori ai un lucru frumos de citit — o veste nouă din lumea celor eterne.

Că multe se scriu, dar puține — o, așa de puține, din câte văd lumina tiparului, — sunt vrednice de a fi citite și, mai vărtos, recitite!.. Imi răsună 'n minte, pe când scriu aceste rânduri, versurile marelui Eminescu:

Multe flori sunt, dar puține

Rod în lume or să poarte;

Toate bat la poarta vieții,

Dar se scutur, multe moarte,

De o nemăsurată însemnătate e să știm alege; din câte flori cresc în grădina literaturii noastre, numai pe acelea cari, în adevăr, cum zice poetul, »rod în lume ca să poarte«.

O gândire originală, turnată într-o formă de-săvârșită, e un element cultural de o mare, de o infinită putere de acțiune. Dar pentru a-și pune în valoare această putere de acțiune, ea are nevoie de circulație, să fie cât mai răspândită. Altfel, e comoară îngropată în pământ.

Și ce de comori avem și 'n acest domeniu, — ce de comori, de cari nu ne folosim.

Sunt în literatura noastră bucăți cari, și prin adâncimea cuprinsului, ca și prin strălucirea formei în care sunt scrise, pot sta alături cu cele mai curate mărgăritare din tezaurul literaturii universale. Adesea ele dorm uitate, în cărți voluminoase, pe cari puțini le-au deschis, ori prin colecții de reviste cari nu se mai ciclesc. E și o datorie să le rechemăm la lumină și să le punem să lucreze. Poate că niciodată neamul nostru n'a avut atâta nevoie de a-și reface sufletul, de a-și mobiliza și încorda la lucru toate puterile de cari dispune.

Publicația pe care-o întemeem va fi și un mijloc de orientare literară pentru marea publică. Ea își propune să aleagă, cu luare aminte, din operele scriitorilor noștri bucățile cele mai frumoase și să le tipărească îngrijit, pe hârtie bună, în cărțile ieftine, pentru a putea da astfel cât mai largă răspândire acestor comori de cugetare și de limbă românească.

Bombardarea Verdunului

— Presa franceză publică impresiile refugiaților din Verdun, asupra bombardării orașului. —

Ziarele franceze publică numeroase articole asupra efectului pe care l-au avut bombardările germane asupra orașului Verdun.

Încă de la începutul atacului cetății, autoritățile franceze au evacuat pe locuitorii civili din Verdun. Sositți la Paris, după lungi și grele călătorii, ei și-au povestit impresiile pe cari ziarele le publică. Ele au desigur un interes documentar.

Un bătrân locuitor al Verdunului povestește astfel unui redactor de la »Le Journal«, fazele bombardării:

»Lumea necată germanii au început să ne trimită obuzele lor mari; și-au așezat bateriile grele în spre Spincourt. Prima bombardare a început de la orele 8 dimineața până la 6 seara, dar n'a putemuit pierderi prea mari.

Marți, bombardarea a reînceput la amiazi și a durat până la 6 seara. De data aceasta orașul a fost greu încercat. Au fost și câteva victime.

A doua zi, Mercuri, proiectilele mari au început să cadă întâi pe Belleville, un fel de mahală a Verdunului, apoi asupra orașului. Bisericile, catedrala construită în veacul al XII-lea au fost afânse.

Joi, bombardarea a devenit și mai intensă; germanii n'au tras în timpul zilei, dar au început bombardarea la 6 seara și au continuat-o toată noaptea. Obuzele cele mari cădeau la răstimpuri de câte 5—10 minute, 7 sau 8 pe oră, și în total au căzut 87 de obuze mari. Le-am numărat, fiindcă n'aveam altceva de făcut..

Cu toată această bombardare intensă, numărul celor cari au pierit nu e prea ridicat. Când am plecat, s'au numărat abia 21 de victime.

Eram toți refugiați în pivnițe. Cit de lungi ni s'au părut ceasurile, în cari, cu atenția încor-

data, urmăream toate sgomofele. Se auzea șuieratul proiectilelor, exploziile, apoi sgomotul prăbușirilor. Toată lumea se întreba îngrijorată, dacă nu cumva ultimul obuz căzut nu distrusese propria-i locuință?.. În adevăr, nu toată lumea se refugiase în propria-i pivniță, ci în locurile pe cari autoritățile le arătaseră ca mai sigure. Se formaseră astfel mici coloani de refugiați sub-pământeni..

Încetul cu încetul însă lumea începea să se obișnuiască cu acest fel de viață. Copiii, se jucau fără grije. Din când în când câte unul din noi se urca sus, la lumină, să vadă, »ce mai e nou«.

Când bombardarea încetă, toată lumea eșea, se ducea după merinde. Cu grabă, comercianții deschideau ușile magazinelor lor și împărțeau merinde gospodinilor. Cu ocazia asta vedeam efectele obuzelor, constaiam pagubele și aflam numele celor morți.

Totuși, viața asta nu putea să mai fie; în fiecare zi eram indemnăți să plecăm, și, încetul cu încetul, orașul se golea.

În fie-care zi primejdia se mărea și în noaptea de Joi spre Vineri, după o bombardare intensă, s'a sunat alarma generală și toată lumea a primit ordinul să plece.

Plecarea s'a făcut în cea mai mare grabă și multă lume a plecat fără să-și ia nimic de acasă. Eu și nevastă-mea am lăsat tot acasă: haine, bani. Vom mai găsi oare casa neatinsă, sau un morman de ruine?..

Omul rămase gânditor o clipă, apoi zise:

— La urma urmelor, să dărime tot, trăgând de departe; casele o să le reconstruim, numai să nu intre în Verdun..

Exodul a fost foarte penibil pentru ultimii locuitori cari părăseau Verdunul. Au plecat pe jos până la gara cea mai apropiată, unde s'au îmbarcat într'un tren cu vagoane de marfă, descoperite, care se întorcea gol, după ce adusesse tunul. Acolo s'au îngâmădit femei, bătrâni, copii. Ninge și nenorocii aceștia, neadăpostiți, se îngâmădeau unii în alții ca să se apere de frig.

Convoul trist înainta în noaptea rece; zăpada, gonită de vânt, le biciuia fețele suple de suferință. Trenul mergea încet, și sgomotul neîncetat al tunurilor devenea din ce în ce mai slab, pierzându-se în întuneric.

Trenul se oprea adesea, încrucișându-se cu trenuri pline de soldați tineri, cari mergeau spre Verdun, cântând.

Soldații îmbrăbătau pe exilați, mângăiau copiii, și făgăduiau bătrânilor că »Germanii nu vor intra în Verdun«.

În sfârșit, după ceasuri de călătorie exilații au putut ajunge la Paris.

Economie

Târgul de rămători din Budapesta: Pe piața din Ferencváros

În 4 Aprilie au fost aduși 67, și 2 grășuni, azi s'au adus 409 rămători, 5 grășuni, în total au fost 476 rămători, 18 grășuni.

S'au vândut 455 rămători și 8 grășuni, au rămas 21 rămători.

Prețurile consemnate au fost următoarele (cu detragere 1 greutate vie pro pereche pro 4—5 kgr., prețurile se înțeleg în fileri. Porci grei pentru untură cal. I. 560—580, cal. doua 540—550, tineri 590—600, mijlocii 620—630, ușori 630—660, grășuni 440—500. Tîrgul a fost statornic, prețurile au rămas neschimbate.

Târgul de rămători din Kőbánya (Hala mare)

În 2 Aprilie a fost o rezervă de 33.704 rămători. În 3 Aprilie au fost aduși 1059. Tot în aceeași zi au fost transportați 197 rămători. Pe ziua de 4 Aprilie a rămas o rezervă de 34.566 rămători. — Vinzare n'a fost, din cauza aceasta nu semnăm prețuri.

Târgul de vite cornute din Bpesta

În 4 Aprilie au fost aduși 890 viței vii (între aceștia au fost 37 întărcați). Prețurile consemnate au fost următoarele: Viței vii cal. I. 292—310 fileri, excepțional 312—340 fil., viței vii cal. mij-

locie 260—290 fil., viței întărcați 200—260 fil. Miei vi s'au vîndut cu 56—60 coroane. Circulația a fost slabă, prețurile au scăzut pro kilogram cu 50—60 fileri.

Măine, Vineri 25 Martie st. vechiu, fiind sârbătoare gr. ort. română (Buna vestire) ziarul nostru nu va apare decât Sâmbătă la orele obicinuite.

Ultima oră

Anglia sub groaza Zeppelinurilor

— 420 morți și răniți —

Rotterdam, 6 Aprilie. — Nouti știri venite din Londra, arată că starea de spirit a populației engleze de pe urma celor patru bombardări consecutive a Zeppelinurilor — este foarte iritată. Londonezii mai ales trăiesc sub groaza Zeppelinurilor. Mulți au părăsit Capitala Angliei, plecând în Scoția... Populația săracă își instalează dormitoare în pivniți. Duminică seară toate teatrele, operele și cinematografele au fost închise — toate reprezentațiile au fost suspendate.

Numărul răniților și morților de pe urma bombardărilor din cele patru zile din urmă — se ridică la 420. În Londra peste 16 clădiri au suferit grave stricăciuni.

Presă străină și România

[Milano, 6 Aprilie. — »Perseveranza« anunță din Roma:

Telegrame din Atena afirmă că curentul intervenționist din România nu mai e stingherit de considerațiuni militare. Se asigură că enorme cantități de munițiuni sînt în drum din Japonia spre România. Aceste materiale au fost debarcate la Vladivostoc și vor fi la dispoziția armatei române în Aprilie, conform înțelegerii între Petrograd și București.

Au reînceput luptele în Bucovina

București, 6 Aprilie. — »Universul« află din Dorohoi:

Timp de aproape o săptămână, din cauza timpului nefavorabil și a desghețului și topirei zăpezilor, luptele dintre ruși și austro-germani, pe frontul bucovinean, au stagnat.

Acum luptele au reînceput cu o violență extraordinară.

Eri, toată ziua, fără absolut nici o întrerupere, tunurile au bubuit îngrozitor, cutremurând pământul.

Luptele se dau pe tot întinsul frontului bucovinean, atât în apropierea graniței noastre, de la Boian și Rarancea în sus, cât și la nordul Cernăuților între Prut și Nistru.

Intreg frontul de luptă este în flăcări. De la o persoană sosită de la frontieră deșin știrea că majoritatea trupelor aflătoare pe partea frontului bucovinean învecinată cu granița românească, sunt unguri. Vama din Tureni, în dreptul punctului de frontieră Marmonița, a fost transformată în cazarmă.

Editor și redactor responsabil: D. Birăuflu.

Tipografia »Poporul Român«, VII., Ilka-ulca 36.